

KARMNIENIE PIERSIĄ LEKARSTWEM NA KRYZYS

Dr n. med. Katarzyna Szamotulska

Korzyści dla dziecka i dla matki wynikające z karmienia piersią są powszechnie znane i nie do przecenienia.

Dla przypomnienia, podajmy że:

- mleko matki jest biologicznie najlepsze dla niemowlęcia
 - ludzkie mleko jest łatwo trawione i zawiera wszystkie składniki odżywcze potrzebne dziecku w pierwszych miesiącach życia
 - dowody naukowe sugerują, że ilość mleka matki i czas trwania karmienia piersią są bezpośrednio związane ze stopniem korzyści dla dziecka; wyłączne karmienie piersią przez 6 miesięcy, a następnie kontynuacja karmienia piersią z towarzyszącą normalną dietą, daje największe korzyści
 - mleko matki zawiera hormony i inne składniki korzystne dla wzrostu i rozwoju dziecka
 - ciała odpornościowe zawarte w mleku matki chronią dziecko przed wieloma chorobami, w tym biegunkami, zapaleniami uszu, sepsą noworodków i zapaleniem płuc
 - skład mleka matki jest swoisty dla każdej matki i jej dziecka; gdy matka narażona jest na czynniki zakaźne, wytwarzane przez nią przeciwciała przekazywane są dziecku w mleku
 - wyniki wielu badań naukowych wskazują, że dzieci karmione mlekiem matki przynajmniej przez 6 miesięcy mają wyższe wskaźniki inteligencji niż inne dzieci
- dzieci, które nie są karmione piersią mają wyższe ryzyko wystąpienia wielu chorób
 - dzieci karmione mieszankami mają wyższe prawdopodobieństwo wystąpienia biegunki w pierwszym roku życia
 - dzieci, które nie są karmione piersią przynajmniej przez 4 miesiące mają dwukrotnie wyższe ryzyko infekcji uszu w pierwszym roku życia niż dzieci karmione mlekiem matki 4 miesiące lub dłużej; dzieci nie karmione piersią przynajmniej 6 miesięcy mają wyższe ryzyko nawracających infekcji uszu
 - dzieci karmione mieszankami mają wyższe ryzyko tak poważnych infekcji, jak infekcje dolnych dróg oddechowych
 - dzieci nie karmione piersią mają wyższe ryzyko wystąpienia cukrzycy typu 1 i 2
 - dzieci nie karmione piersią mają wyższe ryzyko próchnicy we wczesnym dzieciństwie
 - dzieci nie karmione wyłącznie piersią przez kilka pierwszych miesięcy życia mają wyższe ryzyko nadwagi w dzieciństwie, a następnie otyłości
- karmienie piersią chroni dzieci przed niektórymi chorobami zagrażającymi życiu
 - dzieci przedwcześnie urodzone, o ile nie otrzymują mleka ludzkiego, mają wyższe ryzyko wystąpienia zagrażających życiu chorób układu pokarmowego

- niektóre badania wskazują, że brak karmienia piersią jest czynnikiem ryzyka dla nagłego zgonu niemowlęcia (SIDS) i zgonu w pierwszym roku życia z dowolnej przyczyny
 - karmienie piersią wykazuje właściwości ochronne przed niektórymi zagrażającymi życiu chorobami układu oddechowego
 - karmienie piersią wykazuje właściwości ochronne przed botulizmem u niemowląt rzadką, ale śmiertelną chorobą
 - dzieci karmione mieszankami mają wyższe ryzyko zachorowania na niektóre niebezpieczne infekcje, takie jak zapalenie opon i bakteremia
 - dzieci, które nie są karmione piersią mogą mieć wyższe ryzyko zachorowania na nowotwory wieku dziecięcego, w tym białaczkę
- karmienie piersią pomaga matkom w powrocie do kondycji sprzed porodu
- karmienie piersią pomaga macicy skurczyć się do stanu sprzed ciąży i zmniejsza utratę krwi po porodzie
 - powrót cykli miesięczkowych u kobiet karmiących piersią zazwyczaj następuje 20-30 tygodni później niż u kobiet nie karmiących piersią, co może chronić przed niedoborami żelaza
- karmienie piersią pozwala zachować zdrowie karmiącym matkom przez całe życie
- kobiety, które karmią piersią mają zmniejszone ryzyko zachorowania na raka piersi, macicy i jajników
 - matki, które karmią piersią przez przynajmniej 3 miesiące mają większe szanse na powrót do masy ciała sprzed ciąży, niż te które nie karmią
 - matki, które karmią piersią i nie są obciążone cukrzycą ciężarnych mają zmniejszone ryzyko wystąpienia cukrzycy typu II
 - w okresie karmienia piersią, stężenie cholesterolu całkowitego, LDL i trójglicerydów obniża się, a korzystnego HDL pozostaje wysokie
 - karmienie piersią może być istotnym czynnikiem wpływającym na odstępy między urodzeniami u kobiet, które nie stosują antykoncepcji; dłuższe odstępy między urodzeniami są związane z korzyściami zdrowotnymi dla matki i dziecka
 - karmienie piersią zmniejsza stres matki, wzmacnia poczucie własnej wartości, zachęca do ściślejszego kontaktu z dzieckiem i może zmniejszać ryzyko depresji poporodowej
 - matki, które karmią piersią mogą być chronione przez występowaniem chorób reumatycznych

Większość wymienionych wyżej korzyści ma obliczalny wymiar finansowy. Jednak ze względu na to, że analizy ekonomiczne porównujące bezpośrednio – nierzadko odległe następstwa karmienia piersią wobec nie karmienia piersią są trudne do przeprowadzenia i mogą być uznane za nieetyczne, nie wykonuje się ich.

Znane są natomiast szacunki możliwych korzyści materialnych wynikających z karmienia piersią lub straty związane z nie karmieniem.

W oszacowaniach takich bierze się pod uwagę koszty związane z leczeniem (wizyty ambulatoryjne, hospitalizacje, leki). W 1999 roku obliczono, że u dzieci nie karmionych piersią koszt leczenia z powodu zapaleń uszu, infekcji układu pokarmowego i chorób układu oddechowego był w pierwszym roku życia o 331-475 dolarów na dziecko wyższy niż u dzieci karmionych piersią.

Także bezpośrednie wydatki związane z karmieniem piersią są niższe. Według szacunków z 1993 roku, biorących z jednej strony pod uwagę ceny mieszanek, a z drugiej strony koszty związane ze zwiększonymi potrzebami żywieniowymi karmiących matek, karmienie niemowlęcia mieszanką łączy się ze wzrostem kosztów o około 45-70 dolarów na dziecko w ciągu pierwszych dwóch miesięcy życia.

Gdy te korzyści ekonomiczne przeliczy się w skali kraju, oszczędności związane z karmieniem piersią sięgają milionów dolarów, euro lub złotych rocznie. Dlatego promocja karmienia piersią powinna być przedmiotem zainteresowania nie tylko rodzin i środowiska medycznego, ale także makro-ekonomistów odpowiedzialnych za kształtowanie budżetu państwa.